

Nr 282.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1918.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen rörande utredning angående inrättande av en professur i statistik och folkhushållslära vid Tekniska högskolan.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 24.)

(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13.)

Till Konungen.

Inom riksdagen har gjorts framställning, åsyftande att utredning måtte komma till stånd angående inrättande av en professur i statistik och folkhushållslära vid tekniska högskolan.

Över ifrågavarande motion hava yttranden avgivits till vederbörande riksdagsutskott av tekniska högskolans lärarkollegium samt svenska teknologföreningen.

Enligt motionärernas förslag skulle undervisningen uti ifrågavarande ämnen omfatta huvudsakligen frågan om folkhushållets uppkomst, industrialismen och kapitalismen, statistikens allmänna teori, befolkningsstatistiken, med särskild uppmärksamhet riktad på befolkningens fördelning efter yrken och med hänsyn till produktion och konsumtion, samt vidare industriens, handelns, sjöfartens och transportväsendets statistik och ekonomi, bank- och försäkringsväsen, finansväsen, den tekniska produktionens förhållande till bankväsendet, till det sociala och privata försäkringsväsendet samt till statens och kommunens finanser.

Tekniska högskolans lärarkollegium har i sitt yttrande i ämnet framhållit, att vid högskolan inrättats specialläraryrkesbefattningar i industriell ekonomi samt nationalekonomi, vilka ämnen äro obligatoriska för samtliga fackskolorna med undantag för fackskolan för arkitektur. Lärarkollegiet säger vidare, att det av motionärerna föreslagna ämnet folkhushållslära delvis sammanfaller med det nuvarande ämnet nationalekonomi, vilket

därför skulle kunna tänkas ingå i den i motionen påyrkade professuren; i det avgivna yttrandet från teknologföreningen framhålles härjämte, att undervisningen i folkhushållslära bedrivs »i tämligen tillfredsställande omfattning». Men lärarkollegiet angiver icke närmare, i vilka avseenden folkhushållsläran sammanfaller och icke sammanfaller med nationalekonomien, en distinktion, som i detta fall skulle varit önskvärd.

Samtliga i ämnet hörda sakkunniga uttala sin anslutning till tanken på upprättandet av en sådan professur som den ifrågasatta, men framhålla samtidigt vissa svårigheter att på ett lämpligt sätt inpassa det föreslagna ämnet i undervisningsplanen så, att eleverna icke överansträngas eller andra ämnen åsidosättas.

Av ovanstående torde framgå, att ämnet folkhushållslära torde få fattas såsom till väsentlig del sammanfallande med nationalekonomi, vilket ämne redan ingår såsom obligatoriskt i undervisningsplanen. Någon undervisning i statistik meddelas däremot icke. Då motionären talar om »det för den statistiska vetenskapen så betydelsefulla matematiska funktionsbegreppet» vill riksdagen härutinnan framhålla, att det måhända kan vara en fara för ensidighet, om statistikens matematiska karaktär för starkt betonas. Däremot anser riksdagen, att socialstatistikens studium är av större betydelse, än som uti motionen framhållits.

I likhet med de hörda fackmännen anser riksdagen det vara synnerligen önskvärt, om tillfälle kunde beredas de blivande ingenjörerna att inhämta ett något grundligare vetande i de för ingenjörens kommande verksamhet synnerligen betydelsefulla ämnen, som i motionen beröras, detta framför allt med hänsyn till de stora krav, som ställas på våra dagars ingenjörer. Huruvida och under vilka förutsättningar denna undervisning skall kunna anordnas inom Tekniska högskolan är en fråga, vars lösning givetvis måste förbehållas åt en blivande utredning.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om utredning angående inrättande av en professur i statistik och folkhushållslära vid Tekniska högskolan och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 5 juni 1918.

Med undersätlig vördnad.
